

A kötetben szereplő zeneszerzők mutatója

Albrechtsberger, Johann Georg (1736–1809) Osztrák zeneszerző, zenetudós, zenetanár. Rövid ideig Győrben karnagy. Bécsben udvari orgonista, majd a Szent István-székesegyház karnagya. [240. o.]

Bach, Johann Christoph (1642–1703) Német zeneszerző, Heinrich Bach fia. Eisenach kastélyának orgonistája. A Johann Sebastian Bach előtti generációban a család legnevesebb tagja. [120., 209. o.]

Bach, Johann Michael (1648–1694) Német zeneszerző, Heinrich Bach fia. Arnstadtban kántor, majd Gehrenben orgonista. Lánya, Maria Barbara Johann Sebastian Bach első felesége. [70. o.]

Bach, Johann Sebastian (1685–1750) Johann Ambrosius Bach fia, a XVII. század elejéig visszavezethető Bach dinasztia legjelentősebb alakja. A barokk kor legnagyobb zeneszerzője, kiemelkedő orgonistája és orgonaszakértője; udvari muzsikus Weimarban és Köthenben, kántor és zeneigazgató Lipcsében. [97., 102., 112., 118., 146., 168., 197. o.]

Bence Gábor (1962) DLA, egyházzeneész, középiskolai énektanár, karvezető. A budapest-kelenföldi evangélikus gyülekezet kántora, a Magyarországi Evangélikus Egyház Kántorképző Intézetének vezetője. [24., 29., 55., 72., 78., 88., 119., 122., 179., 180., 187., 202., 204., 212. o.]

Brahms, Johannes (1833–1897) Hamburgi születésű német zeneszerző és jelentős zongorista. Szimfonikus és kamaraműveinek nagy része Bécsben keletkezett. A romantika idejében orgonára komponálva felélesztette a barokk kor formáit: a prelúdiumot, a fúgát és a korálfeldolgozás műfaját. Legfontosabb egyházzenei műve az *Ein deutsches Requiem* (Német rekviem, op. 45). [31., 42. o.]

Brakman, Pieter Cornelius (1905–1990) Holland orgonista, zenepedagógus, karnagy. Az axeli (Zeeland) református templom orgonistája. Nagy befolyása volt Zeeuws-Vlaanderen (Tengermenti Flandria, Zeeland) zenei életére. [17., 41., 199. o.]

Buttstett (Buttstedt, Buttstädt), Johann Heinrich (1666–1727) Német zeneszerző, Johann Pachelbel legfontosabb tanítványa. Orgonista Erfurtban; a délnémet orgonista tradíció utolsó nagy képviselője. [130., 144. o.]

Buxtehude, Dietrich (1637–1707) Dán–német zeneszerző. Az északnémet orgonastílus jelentős képviselője, a lübecki Mária-templom orgonistája. Orgonajátéka és művei nagy hatással voltak Johann Sebastian Bachra. [100. o.]

Dandrieu, Jean-François (1682–1738) Francia zeneszerző, orgonista és csembalista. Több párizsi templom és a királyi kápolna orgonista állását töltötte be. [234. o.]

Derecskei András (1982) Karmester, zeneszerző, hegedűművész. Számos külföldi és hazai zenei verseny díjazottja, az evangélikus zenei élet aktív résztvevője. Művei főleg a kamarazene műfaját állítják középpontba, de találhatók köztük szimfonikus és vokális darabok is. [49., 64., 217. o.]

Finta Gergely (1968) DLA, orgonaművész, egyházzeneész. Az Evangélikus Hit-tudományi Egyetem tanszékvezetője, a Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola orgonatanára, a zuglói, majd a Deák téri evangélikus gyülekezet orgonista-kántora. [94., 182. o.]

Fischer, Johann Caspar Ferdinand (1656–1746) Német zeneszerző. Karnagyként több mint három évtizeden keresztül meghatározta a rastatti örgróf udvarának zenei életét. *Ariadne Musica* című, húsz prelúdiumból és fúgából álló sorozata Johann Sebastian Bach *Das wohltemperierte Klavier* gyűjteményének előfutára. [115. o.]

Fischer, Michael Gotthard (1773–1829) Német zeneszerző, Johann Christian Kittel tanítványa (ezáltal Johann Sebastian Bach „tanítvány-unokája”). Orgonista-ként Kittel utóda Erfurtban, a Prédikátorok templomában (Predigerkirche). Continuojátékot és orgonát tanított az erfurti tanítóképzőben. [9., 99., 150., 223. o.]

Franck, Melchior (1580 körül – 1639) Német zeneszerző, Hans Leo Haßler tanítványa. A coburgi udvar karmestere. Latin és német nyelvű kórusművei nagyrészt evangélikus istentiszteleti használatra íródtak. Hangszeres darabjainak többsége táncjáték. [230. o.]

Gade, Niels Wilhelm (1817–1890) Dán zeneszerző. Lipcsében Felix Mendelssohn Bartholdy mellett, majd annak utódként a híres Gewandhaus-hangversenyek karmestere. Koppenhágában orgonistaként és a zeneegyesület karnagyaként tevékenykedett. [192. o.]

Gálos Miklós (1969) Művészettörténész, muzeológus és egyházzenesész. A budapest-fasori evangélikus templom orgonista-kántora, a Magyarországi Evangélikus Egyház orgonaszakértője. [63., 90., 220. o.]

Gárdonyi Zoltán (1906–1986) Zeneszerző és zenetudós, Kodály Zoltán és Paul Hindemith tanítványa. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola professzora, az 1949-ben feloszlott protestáns egyházzenei tanszak utolsó vezetője. Zenetudományi és zeneelméleti munkásságának mindenekelőtt a Bach- és a Liszt-kutatás köszönhet alapvetően fontos, új eredményeket. [50., 77., 152., 157., 164., 185., 186., 198. o.]

Gulbins, Max (1862–1932) Keletporosz származású német zeneszerző és orgonista. A berlini zeneakadémián végzett tanulmányait követően először szülőföldjén, majd a sziléziai Breslauban (Boroszló, Wrocław) kántor és zeneigazgató. [10., 52., 67., 110., 121. o.]

Gyórfy István (1954) Zeneszerző, zeneelmélet-tanár, evangélikus kántor (Bonyhád, Pécs, Egyházaskozár). Moszkvai tanulmányai után a Pécsi Művészeti Gimnázium és Szakközépiskola tanára. Rézfúvós- és orgonaművekkel gazdagította a magyar evangélikus egyházzeneét. [44., 48., 86., 104., 161., 216., 218. o.]

Händel, Georg Friedrich (1685–1759) Német származású zeneszerző. Mivel élete nagy részét Angliában töltötte, az angolok nemzeti komponistájuknak tartják. Angol nyelvű oratóriumai nagy hatással voltak Joseph Haydnra és Johannes Brahmsra is. [229. o.]

Hesse, Adolph Friedrich (1809–1863) Német zeneszerző. Szülővárosa, Breslau (Boroszló, Wrocław) Bernát-templomának főorgonistája. Tanárai (például Johann Christian Heinrich Rinck) révén megismerte Johann Sebastian Bach ellenpontművészetét, ennek hatása saját művein is érződik. Orgonavirtuózként bejárta Európa zenei központjait; leginkább pedáljátékát csodálták. [160., 239. o.]

Horváth Barnabás (1965) Zeneszerző, zeneelmélet-tanár, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Soproni József és Bozay Attila növendéke. Művei: egyházi és világi kórusművek, hangszeres darabok, oratorikus kompozíciók. A Nyugatmagyarországi Egyetem Zenei Tanszékének oktatója. [127. o.]

Hoyer, Karl (1891–1936) Német egyházzenesész. Orgonista Tallinnban és a chemnitzi Szent Jakab-templomban. Lipcsében a konzervatóriumban orgona- és zeneelmélet-tanár, majd az egyházzenei intézet professzora; ezzel egy időben a Szent Miklós-templom orgonistája. [73. o.]

Kapi-Králik Jenő (1906–1978) Zeneszerző, zenepedagógus, orgonaművész, Zalánfy Aladár növendéke. A Deák Téri Evangélikus Leánygimnázium tanára, a Deák téri és a kelenföldi evangélikus gyülekezet kántora. [136., 184. o.]

Karow, Carl (1790–1863) Német zeneszerző, zenetanár, zeneigazgató, kiadó. [82., 103. o.]

Kecskés Balázs (1966) Zongoraművész, zeneszerző. A budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és Gimnázium és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem zongoratanára, a budaörsi evangélikus gyülekezet énekkarának vezetője. [23., 34., 37., 44., 62., 65., 79., 80., 81., 137., 164., 183., 200. o.]

Kickstat, Paul (1893–1959) Német orgonista és zenepedagógus. A hamburgi Krisztus-templom kántora és orgonistája; Hamburgban és Lübeckben egyházzene-tanított. [40., 151., 163. o.]

Kirnberger, Johann Philipp (1721–1783) Német zeneteoretikus és zeneszerző. Három hangolási szisztémát alakított ki. Gyűjtő tevékenységének köszönhetjük sok Bach-mű megmaradását: ezek közül a legismertebb a korálfeldolgozásokat tartalmazó *Kirnberger-gyűjtemény* (BWV 690–713). [22. o.]

Kittel, Johann Christian (1732–1809) Német zeneszerző, Johann Sebastian Bach egyik utolsó tanítványa. Szülővárosa, Erfurt több templomában orgonista; híres volt virtuóz játékáról. [51., 140., 208., 210. o.]

Knecht, Justin Heinrich (1752–1817) Német zeneszerző, orgonista és zene-teoretikus. Szülővárosában, Biberachban evangélikus preceptor és zeneigazgató; orgonista az evangélikus és a katolikus templomban. Színházi és templomi zenét egyaránt komponált. [84. o.]

Krebs, Johann Ludwig (1713–1780) Német zeneszerző és orgonista. Lipcsében, a Tamás-iskolában tanult; Johann Sebastian Bach kottamásolója, kedves tanítványa és méltó követője. Orgonista Zwickaiban, Zeitzben és az altenburgi kastély-templomban. [105., 148. o.]

Krieger, Johann (1651–1735) Német zeneszerző és orgonista. Csembalóművei révén korának legfontosabb komponistái közt a helye. Georg Friedrich Händel csodálta és tanulmányozta darabjait, némelyiket magával is vitte Angliába. [142. o.]

Mekis Péter (1986) Orgonaművész, zenetanár, egyházzenesész. A kelenföldi, majd a Deák téri evangélikus gyülekezet orgonista-kántora, a Lutheránia ének-és zenekar kísérelője. [11., 12., 30., 126., 174., 181., 221. o.]

Merk, Gustav (1849 – ?) Az alsó-sziléziai szerző a 19. és 20. század fordulóján több korálelőjáték-gyűjteményt és egy összhangzattani tankönyvet is megjelentetett. Munkássága feldolgozatlan. [82. o.]

Merkel, Gustav Adolf (1827–1885) Német zeneszerző, zenepedagógus, orgonaművész. Lutheránusként az egyik nagy drezdai katolikus templom orgonista állását töltötte be, és tanított a drezdai konzervatóriumban. Művein Felix Mendelssohn Bartholdy hatása érezhető. [53., 167. o.]

Nivers, Guillaume-Gabriel (1632 körül – 1714) Francia zeneszerző és zene-teoretikus. Egyéb tevékenységei mellett fél évszázadon keresztül a párizsi Szent Sulpice-templom orgonistája (ahol korábban teológiát is tanult). Három kötetben megjelent orgonadarabjaival mintát adott a tételtípusokra és a regisztrációra. Megbízást kapott arra, hogy egységesítse a gregorián énekrepertoárt. [232. o.]

Noordt, Anthoni van (1619 k. – 1675) Holland zeneszerző. Amszterdamban az Újtemplom (Nieuwe Kerk) orgonistája. Művei Jan Pieterszoon Sweelinck és az északnémet iskola hagyományát követik. [25. o.]

Oley, Johann Christoph (1738–1789) Német zeneszerző. 1749-ben rövid ideig Johann Sebastian Bachnál tanult. Orgonista Bernburgban és az ascherslebeni Szent István-templomban. [114. o.]

Pachelbel, Johann (1653–1706) A délnémet orgonatradiáció egyik legfontosabb zeneszerzője. Orgonista – többek között – Eisenachban (itt megismerte a Bach családot), Erfurtban (itt tanította Johann Sebastian Bach bátyját, az ifjabb Johann Christoph Bachot), majd a nürnbergi Szent Sebaldus-templomban. Legismertebbek azok a korálfeldolgozásai, amelyekben a cantus firmus szopránban való megszólalását a kísérszólamok imitációja készíti elő. [20., 34., 96., 170., 214. o.]

Peeters, Flor (báró) (1903–1986) Belga zeneszerző, nagy hírű orgonista és pedagógus. Mechelenben, a Lemmens Intézetben tanult; később ugyanitt orgonaprofesszor. Emellett a város Szent Rumbold-templomának főorgonistája. Világszerte koncertezett és liturgikus mesterkurzusokat tartott. [56., 176., 178. o.]

Piutti, Carl (Karl) (1846–1902) Német zeneszerző. A lipcsei konzervatóriumban tanult, majd tanított. A Tamás-templom orgonistája. [58., 93., 128., 131., 139., 162., 172., 173., 196., 224. o.]

Preitz, Franz (1856–1916) Német zeneszerző. A lipcsei konzervatóriumban tanult; sikeres orgonavirtuóz. Szülővárosában, Zerbstben gimnáziumi énektanár, a rendi templom orgonistája, a városi templom karnagya. Az anhalti herceg zeneigazgatója. [92. o.]

Quadflieg, Gerhard Jakob (1854–1915) Német zeneszerző. Kóruskarnagy és orgonista Aachenben. Iskolaigazgató és orgonista Elberfeldben (Wuppertal). [18. o.]

Reinhard, August (1831–1912) Német zeneszerző. Ballenstedtben tanárként működött. Fiatalkori élményei hatására érdeklődése a fúvó légrendszerű mesterharmónium felé fordult. Műveit elsősorban erre a hangszerre szánta; harmóniumiskolát is írt. [46., 66. o.]

Rembt, Johann Ernst (1749–1810) Német zeneszerző. Virtuóz zongora- és orgonajátékával különösen Párizsban ért el nagy sikereket. Johann Sebastian Bach műveinek tanulmányozása megóvta a korára jellemző sekélyességtől. Szülővárosa, Suhl főtemplomának orgonistája. [87. o.]

Rinck, Johann Christian Heinrich (1770–1846) Német zeneszerző. Az utolsó Bach-tanítványánál, Johann Christian Kittelnél tanult Erfurtban. Darmstadtban orgonista és zenetanár, később udvari orgonista. I. Lajos nagyherceg udvari kamaramuzsikusa is kinevezték. [75., 76., 143., 166., 238. o.]

Róth Márton (1973) Egyházzenesész, énektanár. A burgenlandi Gálos (Gols) evangélikus egyházközségének kántora, több kórus vezetője. A fóti Kántorképző Intézet nyári tanfolyamainak előadója. [111. o.]

Speth, Johann (1664 – 1719 után) Német zeneszerző. Az augsburgi dóm orgonistája. Orgonaművei a délnémet stílus legjobbjai közé tartoznak, és érezhető rajtuk a velencei iskola és Girolamo Frescobaldi hatása. [233. o.]

Stehle, Johann Gustav Eduard (1839–1915) Svájci zeneszerző. A szentgalleni dóm orgonistája és karnagya; elismert orgonavirtuóz és -szakértő. A svájci ceciliánus egyházzenei reform vezető alakja. [60. o.]

Sweelinck, Jan Pieterszoon (1562–1621) Holland zeneszerző és orgonaművész, az utolsó nagy németalföldi mester. Apja utódként az amszterdami Öregtemplom (Oude Kerk) orgonistája. Művészete erősen hatott Észak-Németországra, legjelentősebb német tanítványa Samuel Scheidt és Heinrich Scheidemann. Orgonazenéjének fő formái a fantázia, ricercar, toccata, valamint a korál-, dal- és táncfeldolgozások. [54., 134. o.]

Szebik Attila (1972) Zenetanár, egyházzenesész, kántor. Zenei tanulmányait – a fóti kántorképzőt követően – Szombathelyen és Herfordban végezte. [16., 36., 67. o.]

Telemann, Georg Philipp (1681–1767) Német zeneszerző. Lipcsei jogi tanulmányai mellett zenekart szervezett, operát vezényelt. Georg Friedrich Händellel jó barátságot ápolt; keresztapja volt Johann Sebastian Bach második fiának, Carl Philipp Emanuelnek. Hamburgban a Johanneum kántora és öt főtemplom egyház-

zenei igazgatója. A hamburgi német opera neki köszönheti utolsó virágzását. [38., 106., 236. o.]

Trajtler Gábor (1929) Orgonaművész, evangélikus lelkész. A Deák téri templom kántora; a fóti Kántorképző Intézet oktatója és igazgatója; az Evangélikus Teológiai Akadémia egyházzenei tanszékének létrehozója, oktatója, majd vezetője. [140., 222. o.]

Wachowski, Gerd (1950) Német orgonista és egyházzenesész; teológiát, zene-tudományt és egyházzenét tanult. Frankfurt am Main zenei főiskolájának professzora (orgonairodalom és liturgikus orgonajáték). Karnagyként és zeneszerzőként is tevékenykedik. [61. o.]

Walther, Johann Gottfried (1684–1748) Német zeneszerző és zeneteoretikus, Johann Sebastian Bach távoli rokona és barátja. Weimarban városi orgonamester

és a hercegek zenetanára, majd udvari zenész is. Különösen korálfeldolgozásaival alkotott jelentőset. Nagyszabású műve, a *Musicalisches Lexicon* (1732) az első német nyelvű és az első enciklopédikus zenei lexikon. [14., 28., 98., 108., 124., 145., 158., 171., 203. o.]

Zachow (Zachau), Friedrich Wilhelm (1663–1712) Német zeneszerző. Először toronyzenész, majd a hallei (Saale) Mária-templom (Liebfrauenkirche, Marktkirche) orgonistája. Tanítványa volt Georg Friedrich Händel és Johann Krieger. [117., 133., 177., 190., 206. o.]

Zwart, Jan (1877–1937) Holland zeneszerző. Az amszterdami evangélikus templom (Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente) orgonistája; pedagógus és orgonatörténész. A holland orgonánapok kezdeményezője; ő fedezte fel újra Jan Pieterszoon Sweelinck munkásságát. [154., 194. o.]